

And Now I See

By Elder Jeffrey R. Holland
Of the Quorum of the Twelve Apostles

Nyt nähdä voin

Vanhin Jeffrey R. Holland
kahdentoista apostolin koorumista

October 2025 general conference

The impact of the Book of Mormon in my life is no less miraculous than was the application of spit and dirt placed on the blind man's eyes.

With love unfeigned we all echo President Oaks's tribute to the passing of President Russell M. Nelson. And with equal love and deep mourning, we all acknowledge the tragedies in Michigan recently and almost daily around the world. We acknowledge these things with love and trust in the Lord Jesus Christ.

Theninth chapter of Johnrecords the experience of Jesus and His disciples passing near a beggar, blind from birth. This led the disciples to ask Jesus several complex religious questions regarding the origin and transmission of this man's limitation. The Master responded by doing something very simple and very surprising. He spit into the dirt and stirred a small mixture of clay. He then applied this to the eyes of the man, instructing him to wash in the pool of Siloam. All this the sightless man obediently did and "came [forth] seeing," the scripture says. How important evidence is, as opposed to wishes or argument or even malice in opposition to the truth.

Well, afraid this miracle would again add to the threat Jesus already posed to their presumed authority, the enemies of the Savior confronted the newly sighted man and said in anger, "We know [Jesus] is a sinner." The man listened for a moment, then said, "Whether he be a sinner ... , I know not: [but] one thing I [do] know, ... whereas I was blind, now I see."

Mormonin kirjan vaikutus minun elämäni on aivan yhtä ihmeellinen kuin syljen ja saven siveleminen sokean miehen silmiin.

Vilpittömällä rakkaudella me kaikki yhdymme presidentti Oaksin kunnianosoitukseen äskettäin edesmenneelle presidentti Russell M. Nelsonille. Yhtä suurta rakkautta ja syvää murhetta tuntien me kaikki tiedostamme murhenäytelmän, joka tapahtui äskettäin Michiganissa ja joita tapahtuu lähes päivittäin eri puolilla maailmaa. Tiedostamme nämä asiat tuntien rakkautta ja luottamusta Herraan Jeesukseen Kristukseen.

Johanneksen evankeliumin yhdeksännessä luvussakerrotaan, kuinka Jeesus ja Hänen opetuslapsensa kulkivat kerjäläisen ohi, joka oli ollut syntymästään saakka sokea. Tämä sai opetuslapset esittämään Jeesukselle useita monimutkaisia uskontoon liittyviä kysymyksiä tämän miehen rajoitteen alkuperästä ja periytymisestä. Mestari vastasi tekemällä jotakin hyvin yksinkertaista ja hyvin yllättävää. Hän sylkäisi maahan ja sekoitti pienen seoksen savesta. Sitten hän levitti seosta miehen silmiin neuvoen miestä peseytymään Siloan altaassa. Kaiken tämän sokea mies teki kuuliaisesti ja "palasi näkeväksi", kuten pyhissä kirjoituksissa kerrotaan. Kuinka tärkeitä todisteet ovatkaan toiveiden, väitteiden ja jopa totuuden vastaisen pahansuopaisuuden vastakohtana.

No, koska Vapahtajan viholliset pelkäsivät, että tämä ihme lisäisi entisestään Jeesuksen heidän oletetulle arvovalleensa jo aiheuttamaa uhkaa, he tapasivat vastikään näkönsä saaneen miehen ja sanoivat vihasina: "Me tiedämme, että [Jeesus] on syntinen." Mies kuunteli hetken ja sanoi sitten: "Onko hän syntinen, sitä en tiedä. Mutta sen tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt

Jesus gave the first meaning to this exchange, telling His disciples that all this had happened “that the works of God should be made manifest.” Remember that twice in this narrative the Savior’s action was referred to as “anointing” the blind man’s eyes, an act to be completed by washing. This description of “the works of God [being] made manifest” could possibly suggest the unfolding of an ordinance.

Another truth that is evident here are the instruments the Creator of heaven and earth and all that in them are used to provide this miracle: spit and a handful of dirt! These very unlikely ingredients declare that God can bless us by whatever method He chooses. Like Naaman resisting the River Jordan or the children of Israel refusing to look at the serpent on the staff, how easy it is for us to dismiss the source of our redemption because the ingredients and the instruments seem embarrassingly plain.

But we remember from the Book of Mormon that some things are both plain and precious and that prior to Jesus’s birth, it would be prophesied that “he [would have] no form nor comeliness; and when we [should] see him, there is no beauty that we should desire him.” How often God has sent His majestic message through a newly called and very anxious Relief Society president or an unlearned boy on a New York farm or a brand-new missionary or a baby lying in a manger.

So what if the answers to our prayers come in plain or convoluted ways? Are we willing to persevere, to keep trying to live Christ’s gospel no matter how much spit and clay it takes? It may not always be clear to us what is being done or why, and from time to time, we will all feel a little like the senior sister who said, “Lord, how about a blessing that isn’t in disguise?”

Consider the evidence of another truth, this one regarding the holy priesthood. In documenting the organization of the meridian Church, Luke’s first line reads, “Then he called his twelve disciples together, and gave them power and authority,” gifts not granted on the basis of impressive credentials nor determined by tradition or birthright. They are not bestowed by a divin-

näen.”

Jeesus antoi tälle muutokselle ensimmäisen merkityksen kertossaan opetuslapsilleen, että kaikki tämä oli tapahtunut, ”jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki”. Muistakaa, että kahdesti tässä kertomuksessa Vapahtajan toimintaan viitattiin sokean miehen silmien ”sivelemisellä”, teolla, joka oli määrä täydentää pesemisellä. Tämä kuvaus ”Jumalan tekojen tulemisesta julki” voisi mahdollisesti viitata toimituksen tapahtumiseen.

Toinen totuus, joka tässä on ilmeinen, ovat välineet, joita taivaan ja maan ja kaiken niissä olevan Luoja käytti tämän ihmeen aikaansaamiseen: sylkeä ja kourallista savea! Nämä hyvin epätodennäköiset ainesosat julistavat, että Jumala voi siunata meitä millä tahansa valitsemallaan menetelmällä. Kuten Naaman vastusti peseytymistä Jordanvirrassatai israelilaiset kieltäytyivät katsomasta tangon päässä olevaa käärmettä, kuinka helposti me hylkäämme kukaan lunastuksemme lähteen, koska ainekset ja välineet näyttävät kiusallisen yksinkertaisilta.

Mutta Mormonin kirjasta muistamme, että jotkin asiat ovat sekä selkeitä ja kallisarvoisia ja että ennen Jeesuksen syntymää profetoitiin, ettei ”hänellä [olisi] vartta, ei kauneutta, jota olisimme ihaillen katselleet, ei hahmoa, johon olisimme mieltyneet”. Kuinka usein Jumala onkaan lähettänyt majesteettisen sanomansa vasta kutsutun ja hyvin innokkaan Apu yhdistyksen johtajan tai newyorkilaisen oppimattoman maalaispojan tai aivan uuden lähetyssaarnaajan tai seimessä makaavan pienokaisen välityksellä.

Mitä sitten, jos vastaukset rukouksiimme tulevat vähäeleisin tai monimutkaisin tavoin? Olemmeko halukkaita pysymään lujina, pyrkimään jatkuvasti elämään Kristuksen evankeliumin mukaan riippumatta siitä, kuinka paljon sylkeä ja savea se vaatii? Meille ei ehkä aina ole selvää, mitä tehdään tai miksi, ja aika ajoin meistä kaikista tuntuu vähän samalta kuin siitä vanhemmasta sisaresta, joka sanoi: ”Herra, miten olisi siunaus, joka ei tule valepuvussa?”

Miettikää todisteita erästä toisesta totuudesta – tämä koskee pyhää pappeutta. Kertoessaan ajan keskipäivän kirkon järjestämisestä Luukas kirjoittaa ensimmäisellä rivillä: ”Jeesus kutsui koolle kaksitoista opetuslastaan ja antoi heille voiman ja vallan.” Näitä lahjoja ei anneta vaikuttavien oppiarvojen perusteella, eivätkä ne määräydy perinteiden tai syntymäoikeuden pohjalta.

ity school or a theological seminary. They are conferred only by the laying on of hands by one who has had authorized hands laid on him in an unbroken sequence back to the source of all divine authority, the Lord Jesus Christ.

And in a church that understands the gift of mercy, wouldn't it be another marvelous evidence of that church's truthfulness to see these blessings and covenants go to our deceased kindred, those of our families who have gone before us? Should they be penalized because they did not have access to the gospel or because they were born at a time or in a place when divine ordinances and covenants were not available to them? The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints has sacred, dedicated houses of the Lord in which merciful, salvific work is being done vicariously every day and night for these deceased, as well as offering worship opportunities and ordinances for the living. To my knowledge, this particular evidence of God's truth, His universal love for the living and the dead, is not seen elsewhere in the world—except in one church that demonstrates truth in this particular regard: The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

My first sight-giving, life-giving encounter with real evidence of truth did not come with anointing clay or in the pool of Siloam. No, the instrument of truth that brought my healing from the Lord came as pages in a book, yes, the Book of Mormon: Another Testament of Jesus Christ! The claims about this book have been attacked and dismissed by some unbelievers, the anger often matching the vitriol of those who told the healed man that he couldnot possibly have experienced what he knew hehadexperienced.

It has been hurled at me that the means by which this book came to be were impractical, unbelievable, embarrassing, even unholy. Now, that is harsh language from anyone who presumes to know the means by which the book came to be, inasmuch as the only description given about those means is that it was translated “by the gift and power of God.” That's it. That's all. In any case, the impact of the Book of Mormon in my life is no less miraculous than was the application of spit and dirt placed on the blind man's eyes.

Niitä ei anna teologinen oppilaitos tai pappis-seminaari. Ne annetaan vain sellaisen henkilön kätten päällepanemisella, joka on saanut valtuuden kätten päällepanemisen kautta katkeamattomana ketjuna aina kaiken jumalallisen valtuuden lähteeseen, Herraan Jeesukseen Kristukseen asti.

Ja eikö kirkossa, jossa ymmärretään armon lahja, olisi jälleen suurenmoinen todiste tämän kirkon todenmukaisuudesta nähdä, että nämä siunaukset ja liitot ulottuvat edesmenneille sukulaisillemme – niille suvustamme, jotka ovat eläneet ennen meitä? Pitäisikö heitä muka rangaista sen vuoksi, ettei heillä ollut mahdollisuutta kuulla evankeliumista tai koska he ovat syntyneet sellaisena aikana tai sellaisessa paikassa, ettei heidän saatavillaan ollut jumalallisia toimituksia ja liittoja? Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkolla on pyhiä, pyhitettyjä Herran huoneita, joissa tehdään armollista, pelastavaa työtä sijaistyönä joka päivä ja yö näiden edesmenneiden puolesta ja joissa tarjotaan jumalanpalvelusmahdollisuuksia ja toimituksia eläville. Tietääkseni tätä nimenomaista todistetta Jumalan yleismaailmallisesta totuudesta, Hänen rakkaudestaan eläviä ja kuolleita kohtaan ei nähdä missään muualla maailmassa – paitsi yhdessä kirkossa, joka osoittaa totuuden tässä nimenomaisessa suhteessa: Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkossa.

Ensimmäinen näkemystä ja elämää antava kohtaamiseni todellisten todisteiden kanssa totuudesta ei tapahtunut silmiin sivellyllä savella eikä Siloan altaan luona. Ei, totuuden väline, joka antoi minulle parantumisen Herralta, tuli kirjan sivuina, kyllä, Mormonin kirjan, toisen todistuksen Jeesuksesta Kristuksesta! Jotkut epäuskoiset ovat hyökänneet tätä kirjaa koskevia väitteitä vastaan ja torjuneet ne, ja viha on usein vastannut niiden katkeruutta, jotka sanoivat parantuneelle miehelle, ettei hän ollut voinut mitenkään kokea sitä, mitä häntiesikokeneensa.

Minulle on huudettu, että keinot, joilla tämä kirja syntyi, olivat epäkäytännöllisiä, epäuskottavia, kiusallisia, jopa epäpyhiä. Se on ankaraa kieltä keneltäkään, joka otaksuu tietävänsä, millä tavoin kirja on syntynyt, koska ainoa kuvaus niistä keinoista on, että se käännettiin ”Jumalan lahjan ja voiman avulla”. Siinä kaikki. Joka tapauksessa Mormonin kirjan vaikutus minun elämääni on aivan yhtä ihmeellinen kuin syljen ja saven siveleminen sokean miehen silmiin. Se on ollut minulle turvakaide sielulleni, ylimaallinen

It has been, for me, a rod of safety for my soul, a transcendent and penetrating light of revelation, an illumination of the path I must walk when mists of darkness come. And surely they have, and surely they will.

And given the view it has granted me of my Savior's universal love and redeeming grace, I share with you my witness, justified here as the newly blessed man's parents said their son should be heard because he was "of age." Well, so am I. He was old enough to be taken seriously, they implied. Well, so am I. I am two months away from my 85th birthday. I have been at the edge of death and back. I have walked with kings and prophets, with presidents and apostles. Best of all, I have at times been overwhelmed by the Holy Spirit of God. I trust that my witness should be given at least some consideration here.

Now, brothers and sisters, I came to my whole-souled conviction that The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints is a true restoration of the New Testament Church—and more—because I could not deny the evidence of that restoration. Since those first experiences, I suppose I have had a thousand—ten thousand?—otherevidences that what I have spoken of today is true. So I am delighted now to join my friend huddled on the streets of Jerusalem, where with my diminished voice I sing:

Amazing grace—how sweet the sound—
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found,
Was blind, but now I see.
In the name of Jesus Christ, amen.

ja syvälinen ilmoituksen valo, valaistus polulla, jota minun täytyy kulkea, kun pimeyden sumut tulevat. Varmasti ne ovat tulleet, ja varmasti niitä tulee jatkossakin.

Ja koska se on suonut minulle näkemyksen Vapahtajani yleismaailmallisesta rakkaudesta ja lunastavasta armosta, lausun teille todistukseni, joka on tässä oikeutettu, kuten juuri siunatun miehen vanhemmat sanoivat, että heidän poikaansa pitäisi kuulla, koska tämä oli "täysi-ikäinen". No, niin olen minäkin. Hän oli tarpeeksi vanha otettavaksi vakavasti, he antoivat ymmärtää. No, niin olen minäkin. Kahden kuukauden päästä on 85-vuotissyntymäpäiväni. Olen ollut kuoleman partaalla ja palannut sieltä. Olen kulkenut kuninkaiden ja profeettojen, presidenttien ja apostolien seurassa. Mikä parasta, Jumalan Pyhä Henki on aika ajoin pakahduttanut minut. Luotan siihen, että todistukseni otetaan tässä ainakin jossakin määrin huomioon.

Veljet ja sisaret, päädyin koko sielustani siihen vakaumukseen, että Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkko on Uuden testamentin kirkon todellinen palautus – ja vielä enemmänkin – koska en voinut kieltää todisteita siitä palautuksesta. Niiden ensimmäisten kokemusten jälkeen olen saanut varmaan tuhat – kymmenentuhatta? – muutatodistetta siitä, että se, mistä olen tänään puhunut, on totta. Niinpä olen iloinen voidessani nyt liittyä ystäväni seuraan Jerusalemin kaduilla, missä heikentyneellä äänelläni laulan:

On armo suuri ihmeinen.
Se muutti sydämen.
Mä kuuro, sokea sain ihmeen kokea.
Nyt kuulla, nähdä voin.
Jeesuksen Kristuksen nimessä. Aamen.